Paper Code - 3557

B.A. Semester-III
(ECONOMICS)
July-September-2021
CE 303 CO-OPERATIVE IN INDIA

કુલ સમય :– ૬૦ મીનીટ **કુલ પ્રશ્નો : ૫૦** **વિદ્યાર્થીએ ટીક કરવાના પ્રશ્નો : ૩૫**

નોંધ : વિદ્યાર્થીએ માત્ર ૩૫ પ્રશ્નો જ ટીક કરવાના રહેશે. જો વધારે ટીક કરેલ હશે તો પ્રથમ ૩૫ પ્રશ્નો જ ગણતરીમાં લેવામાં આવશે.

1. "સહકાર એટલે વધારે સારુ-જીવન, વધારે સારો વ્યાપાર અને વધારે સારી ખેતી" – આ વિધાન કોનું છે?
A. સી. આર. ફે. B. શ્રી હોરેસ પ્લેન્કેટ C. જે. પી.વારબસ D. ડો. કુરીયન

2. ભારતમાં સહકારી પ્રવૃત્તિની વિધીવત શરુઆત ક્યારથી થઇ?
A. ૧૯૦૪ B. ૧૯૫૦ C.૧૯૯૧ D. ૨૦૦૧

3. સહકારી મંડળીની વ્યવસ્થા અને નિયંત્રણ માટે કોની નિમણુંક કરાય છે?
A. માનદસેવક B. પ્રમુખ C. રજીસ્ટ્રાર D. મંત્રી

4. સહકારી પ્રવૃત્તિ અર્થકારણના કયા ક્ષેત્ર તરીકે ઉત્તમ ગણાય છે?
A. પ્રથમ B. દ્વિતીય C. તૃતીય D. અંતિમ

5. સહકારી મંડળીઓ ગ્રામીણ ક્ષેત્રે કઇ ટેવને ઉત્તેજન આપે છે?
A. વપરાશ B. ખર્ચ C. મુડીરોકાણ D. બેંકિંગ

6. ભારતમાં જમીનગીરો બેંકની સ્થાપના ક્યારે અને ક્યાં થઇ હતી?
A. ૧૯૨૦-ગુજરાત B. ૧૯૨૭-પંજાબ C. ૧૯૨૯-મદ્રાસ D.૧૯૩૦-હરીયાણા

7. ભારતમાં મેકલેગન સમિતિની રચના કયારે કરાઇ હતી?
A. ૧૯૧૪-૧૫ B. ૧૯૨૫-૨૬ C.૧૯૫૦-૫૧ D.૧૯૬૫-૬૬

8. વિકસતાં દેશોમાં સહકારી પ્રવૃત્તિ શરુ કરવાનો મુખ્ય ઉદ્દેશ કયો છે?
A. ખાનગીકરણ B. ઔદ્યોગીકરણ C. વૈશ્વીકરણ D. શોષણ નિવારણ

9. સર ફ્રેડરિક નિકોલસે તેમના રીપોર્ટને કયું નામ આપ્યુ?
A. આર્થિક નિબંધ B. રાફેઝાં શોધો C. સહકાર ના સિધ્ધાંતો D. જનરલ થીયરી

10. ભારતની સહકારી પ્રવૃત્તિનું નિશ્ફળતાનું મુખ્ય કારણ કયું છે?
A. ક્ષતીયુક્ત સંચાલન B. લોકશાહી સંચાલન C. ઔદ્યોગીકરણ D. ખાનગીકરણ

11. ભારતની સહકારી મંડળીઓએ કઇ પ્રવૃત્તિને વધુ મહત્વ આપ્યું છે?
A. ગ્રુહ નિર્માણ B. ધિરાણ C. થાપણનો સ્વિકાર D. રુપાંતર

12. સહકારી પ્રવૃત્તિનું સંચાલન કઇ પધ્ધતિ દ્વારા કરાય છે?
A. લોકશાહી B. સમાજવાદી C. મુડીવાદી D. સામ્યવાદી

13. શહેરી બેંકોને બીજા કયા નામે ઓળખવામાં આવે છે?
A. ગ્રામીણ B. અર્બન C. પ્રાંતીય D. અર્ધગ્રામીણ

14. કઇ સમિતીની ભલામણથી 'નાબાર્ડ' ની રચના થઈ હતી?
A. મેકલેગન B. રાસ્ટ્રીય C. શીવરામન D. વૈદ્યનાથ

15. જિલ્લા મધ્યસ્થ બેંકની સ્થાપના કયા કાયદા અન્વયે કરવામાં આવી હતી?
A. ૧૯૦૪ B. ૧૯૧૨ C. ૧૯૨૫ D. ૧૯૪૮

16. ખેતીવિશયક સહકારી ધિરાણ મંડળીઓની શરુઆત સૌ પ્રથમ કયા દેશમાં થઈ હતી?
A. ભારત B. સ્વિડન C. ઇંગ્લેંડ D. જર્મની

17. પ્રાથમીક, મધ્યસ્થ, અને રાજ્ય સહકારી બેંકોના માળખાને------------ માળખું કહે છે?
A. પાયાનું B. ત્રિ-સ્તરીય C. દ્વિ-સ્તરીય D. ટોચનું

18. શહેરી બેંકો ધિરાણ આપતી વખતે ગીરોમાં શું સ્વીકારે છે?
A. સ્થાવર મિલ્કત B. ઘરેણાં C. L.I.C. પોલીસી D. બધા જ

19 ૧૯૧૪ માં નિમાયેલી ----------- સમિતીએ દરેક રાજ્યમાં એક રાજ્ય સહકારી બેંક સ્થાપવાની ભલામણ કરી હતી.
A. મેકલેગન B. ગોરવાલા C. ટંડેલ D. શીવરામન

20. સહકારી ધિરાણ મંડળીઓએ શક્ય હોય ત્યાં સુધી ધિરાણ--------- હેતુઓ માટે જ આપવું જોઇએ.
A. ઉત્પાદક B. અનુઉત્પાદક C. પ્રાસંગિક D. બધા જ

21. અર્બન બેંકો નીચેનામાંથી કોને મદદરુપ થાય છે?
A. નાના ઉદ્યોગપતિઓ B. હસ્તકલાકારો C. પગારદાર વર્ગ D. બધાને

22. ભારતમાં ખેતી વિષયક ધિરાણ મંડળીઓ બીજા કયા નામે ઓળખાય છે?
A. પ્રાથમિક ધિરાણ મંડળીઓ B. શહેરી સહકારી મંડળીઓ C. ગૃહનિર્માણ મંડળીઓ D. ગ્રામ્ય વિકાસ મંડળીઓ

23. રાજ્ય સહકારી બેંકોની સૌ પ્રથમ શરુઆત કયા શહેરોમાં થઈ હતી?
A. દિલ્હી - ચેન્નાઈ B. મુંબઇ – મદ્રાસ C. મદ્રાસ – હરીયાણા D. દિલ્હી – આગરા

24. પ્રાથમિક ધિરાણ મંડળીઓ અને રાજ્ય સહકારી બેંકો ને સાંકળનારી કડી છે.......

A. નાબાર્ડ B. મધ્યસ્થ બેંક C. જિલ્લા મધ્યસ્થ સહકારી બેંકો D. (અ) અને (બ) બન્ને

25 ----------- એ ઝઘડા કે તકરારના ઉકેલની પધ્ધતી છે?

A. લવાદી B. ઓડીટીંગ C. કારોબારી સમિતિ D. સાધારણ સભા

26 સહકારી મંડળીની અરજીમાં --------- વર્ષથી ઉપરની ઉંમરના વ્યક્તિઓ જોડાઇ શકે.

A. ૧૬ B. ૧૮ C. ૨૦ D. ૨૨

27. સહકારી મંડળીની નોંધણી કોની પાસે કરાવવામાં આવે છે?

A. પ્રમુખ B.મંત્રી C. ઓડીટર D. રજીસ્ટ્રાર

28. નીચેનામાંથી કોનો સાધારણ સભાના પ્રકારોમાં સમાવેશ થતો નથી?

A. પ્રથમ B. દ્વિતીય C. ખાસ D. છેલ્લી

29. સહકારી મંડળીમાં આર્થિક વ્યવહારોના હિસાબ માટે -----------ની નિમણુંક કરવામાં આવે છે.

A. ઓડીટર B. રજીસ્ટ્રાર C. મંત્રી D. પ્રમુખ

30. સહકારી મંડળીની નોધણી માટે નીચેનામાંથી કઈ શરત યોગ્ય છે?

A. એક જ કુટુંબના સભ્ય હોવા જોઈએ B. એક જ કુટુંબના સભ્ય ના હોવાજોઈએ

C. પરદેશી હોવા જોઈએ D. એક પણ નહિ

31. સાધારણ સભાને બીજા કયા નામથી ઓળખવામાં આવે છે?

A. સામાન્ય સભા B. વ્યવસ્થાપક સમિતિ C.વાર્ષિક સભા D. તપાસ સમિતિ

32. મંડળીના કામકાજને આટોપી લેવાના હેતુથી કઈ સાધારણ સભા બોલાવવામાં આવે છે?

A. પ્રથમ B. વાર્ષિક C. ખાસ D. છેલ્લી

33. હિસાબી વર્ષ પૂરું થયે જે ઓડીટ કરવામાં આવે છે તેને---------- કહે છે.

A. વાર્ષિક ઓડીટ B. સતત ઓડીટ C. વચગાળાનું ઓડીટ D. ટેસ્ટ ઓડીટ

34. મંડળીની વ્યવસ્થા પર કાબુ રાખવાનું મુખ્ય કાર્ય કઈ સમિતિનું છે?

A. તપાસ સમિતિ B. ગોરાવાલા સમિતિ C. વ્યવસ્થાપક સમિતિ D. દાંતવાલા સમિતિ

35. રજીસ્ટ્રાર---------- કલમને આધારે મંડળીને રદ પણ કરી શકે છે.

A. ૧૫૧ (i) B. ૧૫૨ (i) C. ૧૫૩ (i) D. ૧૫૪(i)

36. સહકારી મંડળીઓની નોંધણી રજીસ્ટ્રારે નક્કી કરેલા કયા ફોર્મમાં અરજી કરવાની છે?

A. “અ” B. “બ” C. “ક” D. “ડ”

37. મંડળીના હિસાબો જેમ લખતા જાય તેમ ઓડીટ કરવામાં આવે તેને શું કહે છે?

A. વાર્ષિક ઓડીટ B. આંતરિક ઓડીટ C. સતત ઓડીટ D. રી-ઓડીટ

38. કોઈપણ ઉદ્યોગ-ધંધામાં યોગ્ય સમય અને યોગ્ય પ્રમાણમાં નાણું મેળવી તેનો અસરકારક ઉપયોગ કરવો એટલે.........

A. ઓડીટરિંગ B. હિસાબ C. તપાસ D. નાણા ભંડોળ સંચાલન

39. જીવન વીમા કંપનીનું રાષ્ટ્રીયકરણ કરી તેને કયું નામ અપાયું ?

A. L.I.C. B. U.T.I. C. S.B.I. D. I.M.F.

40. સહકારી ક્ષેત્રમાં સભ્યોને આકસ્મિક આફતોના સમયે મદદરૂપ નીવડવા માટે કયા સ્વરૂપની મંડળી ઉપયોગી છે?

A. ગૃહનિર્માણ મંડળી B. ગ્રાહક મંડળી C. સિંચાઈ મંડળી D. વીમા મંડળી

41. ખેડૂતોને તેમની પેદાશોના પુરતા ભાવ મળે તે માટે કઈ મંડળીઓ રચાઈ?

A. ગ્રાહક મંડળી B. દૂધ મંડળી C. બજાર મંડળી D. સિંચાઈ મંડળી

42. વિશ્વની પ્રથમ ગ્રાહક સહકારી મંડળી કઈ હતી?

A. ગુજકોમાસોલ B. અમુલ C. રોશડેલ પાયોનીયર્સ D. ઇફકો

43. ગ્રાહકોને રક્ષણ આપવા ભારતમાં કયો કાયદો ઘડાયો છે?

A. ગ્રાહક સુરક્ષા ધારો B. MRTP એક્ટ C. GST D. પરવાના નિયમન ધારો

44. રાષ્ટ્ર કક્ષાની સહકારી બજાર મંડળી કઈ છે?

A. નાગરિક બેંક B. નાફેડ C. કૃભકો D. ગુજકોમાસોલ

45. સ્પીનીંગ મિલોનો સમાવેશ કયા સ્વરૂપની ઔદ્યોગિક મંડળીમાં કરાય છે?

A. નાના પાયા પરની B. મોટા પાયા પરની C. મધ્યમ કદની D. વર્કશોપ

46. ઔદ્યોગિક સહકારી ક્ષેત્રના શ્રમિકો કોઈ એક સ્થળે ભેગા મળી કામ કરી શકે તેને શું કહે છે?

A. બહુરાષ્ટ્રીય કંપની B. ગૃહઉદ્યોગ C. ફેડરેશન D. વર્કશોપ

47. બિન કૃષિક્ષેત્રે મજુરો એકત્રિત બની જે સહકારી મંડળી રચે તેને શું કહેવાય?

` A. વીમા મંડળી B. ગ્રાહક મંડળી C. બજાર મંડળી D. ઔદ્યોગિક મંડળી

48. ઝુંપડ પટ્ટી કે ફૂટપાથ પર રહેતા લોકો માટે કઈ મંડળી ઉપયોગી છે?

A. ગ્રાહક મંડળી B. બજાર મંડળી C. ગૃહ નિર્માણ મંડળી D. વીમા મંડળી

49. અંગ્રેજ સરકારે ભારતની ગ્રાહક સહકારી મંડળીઓને કઈ રીતે પ્રોત્સાહન આપ્યું?

A. રેશનીંગ વસ્તુઓનું વેચાણ B. ખાદ્યપુરવણી C. આયાત D. નિકાસ

50. ઓછા માં ઓછા કેટલા વ્યક્તિઓ ભેગા મળી સહકારી મંડળી સ્થાપી શકે?

A. ૧૦ B. ૧૧ C. ૧૨ D. ૧૩